

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Warszawa, dnia 7 sierpnia 2012 r.

DPS.I.0700-44 -5315-MS/12

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

W odpowiedzi na wystąpienie z dnia 19 lipca 2012 r. znak: SPS-023-6666/12 w związku z interpelacją poselską Pani poseł Ewy Kołodziej w sprawie zmiany ustawy o pomocy społecznej polegającej na wyłączeniu z obowiązku zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia z pomocy społecznej przez małżonka osoby korzystającej z przedmiotowej pomocy, który pozostaje w separacji, uprzejmie wyjaśniam.

Zgodnie z art. 96 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (DZ. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.) małżonek, również ten pozostający w separacji może zostać obciążony koniecznością zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia pomocy społecznej swojego zmarłego małżonka. Sytuacja ta może mieć miejsce jedynie w przypadku, kiedy przedmiotowe należności nie zostaną spłacone przez samą osobę lub rodzinę korzystającą z pomocy, jak również nie spłacą ich spadkobiercy osoby, która korzystała ze świadczeń z pomocy społecznej - z masy spadkowej, pod warunkiem uprzedniego zastrzeżenia w decyzji obowiązku zwrotu świadczenia. Obowiązków małżonka nie wyłącza orzeczona sądowo separacja, a jedynie rozwiązanie lub unieważnienie małżeństwa.

Zdaniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej dla celów pomocy społecznej małżonek pozostający w separacji powinien być traktowany na równi z małżonkiem nie pozostającym w separacji, a wynika to między innymi z zasad prawa rodzinnego. Zgodnie z art. 61⁴ Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego małżonkowie separowani obowiązani są do wzajemnej pomocy, jeżeli wymagają tego względy słuszności. Jest to jeden z wyjątków od zasady, że separacja

wywołuje skutki takie jak rozwód. Obowiązek pomocy może przybierać zarówno aspekt majątkowy, jak i osobisty, np. pomoc w gospodarstwie domowym, pielęgnacja w czasie choroby itp. Zgodnie z ogólnymi zasadami dotyczącymi przyznawania środków z pomocy społecznej należy zauważyć, że pomoc społeczna powinna co do zasady mieć zastosowanie w sytuacjach, które można nazwać „nadzwyczajnymi”. Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Separacja w przeciwieństwie do rozwodu nie powoduje również nieodwracalnych skutków, gdyż teoretycznie w każdej chwili sąd na zgodne żądanie małżonków orzeka o zniesieniu separacji. Jednocześnie z chwilą zniesienia separacji ustają jej skutki.

Usunięcie z grona osób zobowiązanych małżonka pozostającego w separacji może powodować problemy interpretacyjne w sytuacji, gdy pomimo tego, że małżonkowie formalnie pozostający w separacji (z powodów czysto finansowych, np. ze względu na długi jednego z nich), na gruncie ustawy o pomocy społecznej będą funkcjonować jako rodzina, tj. osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

W związku z powyższym nie znajdując podstaw do zmiany przepisów art. 96 ustawy o pomocy społecznej w zakresie wskazanym w interpelacji, Minister Pracy i Polityki Społecznej nie planuje w najbliższym czasie podjęcia inicjatywy legislacyjnej zmierzającej do zmiany kręgu osób obowiązanych do zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia z pomocy społecznej. Jednocześnie należy zauważyć, że w planie prac Rady Ministrów nie figuruje projekt mający na celu zmianę aktualnie obowiązujących w przedmiotowym zakresie przepisów.

— szacunku

z up.
Jarosław Duda
SEKRETARZ STANU